

AKROPOLITANEC

— ZA BOLJŠEGA ČLOVEKA IN BOLJŠI SVET —

ODGOVORNOST

EMPATIJA

POTAPLJAČ

www.akropola.org

FILOZOFIJA

KULTURA

PROSTOVOLJSTVO

ČLOVEŠKE VREDNOTE – KAJ ČLOVEKA NAREDI ČLOVEKA?

PREDAVANJE OB UNESCOVEM SVETOVNEM DNEVU FILOZOFIJE

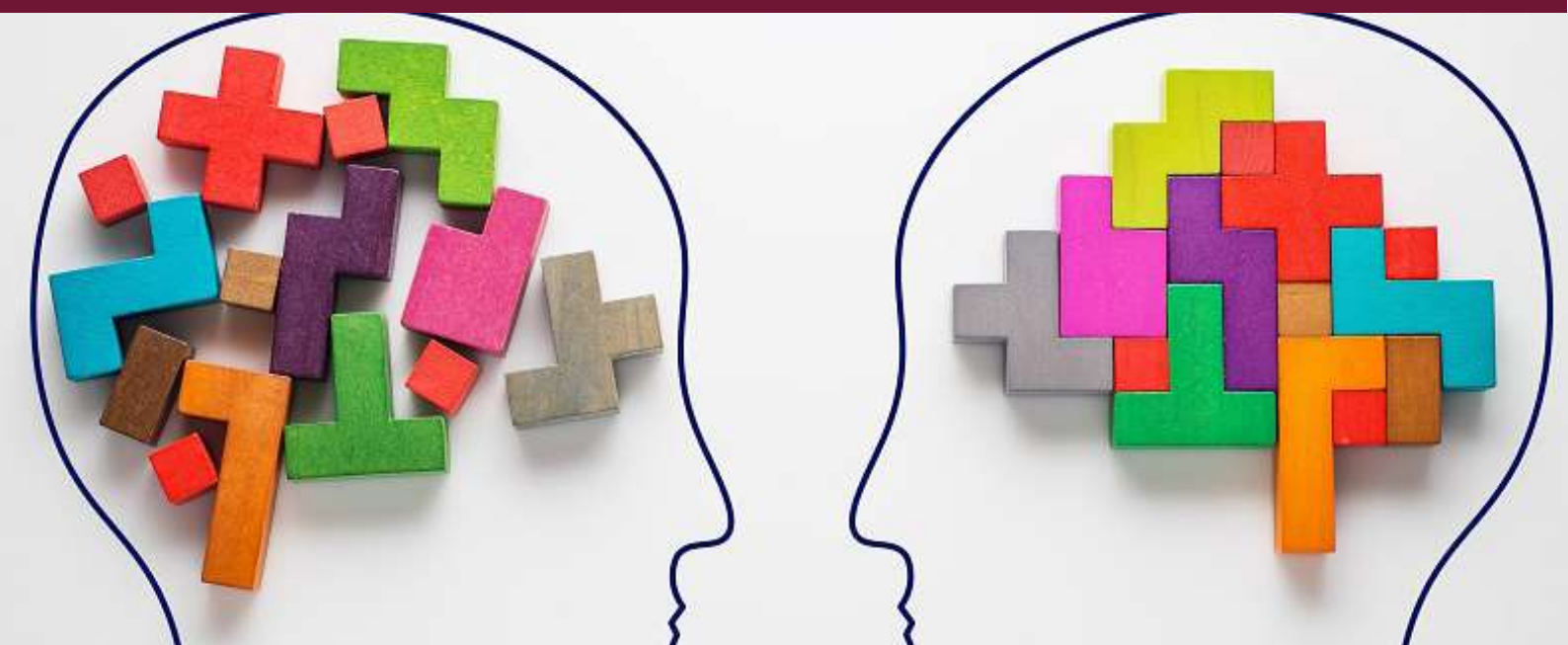

ČETRTEK, 16. 11. 2023, OB 19.00

WOLFOVA 8, LJUBLJANA

IMAMO RAZUM. KAJ Z NJIM?

DELAVNICA OB UNESCOVEM SVETOVNEM DNEVU FILOZOFIJE

SOBOTA, 18. 11. 2023, OB 10.00

TYRŠEVA 7, MARIBOR

AKROPOLITANEC

B E S E D A
U R E D N I K A

NOVA AKROPOLA | kulturno društvo

www.akropola.org

NOVEMBER 2023 | ŠT. 95

NASLOV

NOVA AKROPOLA | Ljubljana

Wolfova 8, 1000 Ljubljana

070 601 651

059 78 02 11

NOVA AKROPOLA | Maribor

Tyrševa 7, 2000 Maribor

040 709 955

ODPIRALNI ČAS:

PON–ČET 18h–22h

IZDAJATELJ

NOVA AKROPOLA SLOVENIJA

akropolitanec@akropola.org

UREDNIŠTVO

Glavni urednik: Stjepan Palajsa

Urednik: Andrej Praček

Grafično oblikovanje: Nija Androjna

V TEJ ŠTEVILKI:

• FILOZOFIJA:
ODGOVORNOST 5• PSIHOLOGIJA:
EMPATIJA – DRAGOCENA
ČLOVEŠKA LASTNOST 7• EX LIBRIS:
FRANCIS BACON –
O MAŠČEVANJU 10• V NAVDIH:
POTAPLJAČ 11

Na sliki:

Prometej, učitelj človeštva

Življenje nas z rojstvom postavi v določeno okolje, v nek tok spreminjajočih se okoliščin, ki nas vodi, kot reka drevesno vejico. V tem toku rastemo. Učimo se, kako deluje svet, po kakšnih pravilih teče tok, ki nas obdaja, ter se mu na svoj način predamo. Vse to počnemo z zaspano zavestjo, v veliki meri pod upravo nekakšnega avtopilota lastne psihe.

Pride pa trenutek, ko se zavest predrami. Takrat se za hip ustavimo, kot da bi prvič stopili na čvrsta tla struge življenja in pustili, da se tok dogodkov vije okrog nas, kot reka okrog nepomične čeri. Za trenutek obstanemo in si zastavimo prelomno vprašanje: "Kdo sem?"

Kot odgovor nam ne zadošča ime, ki so nam ga dodelili, prav tako se ne moremo identificirati zgolj z obličjem, ki ga uzremo v ogledalu, kajti čutimo, da ta jaz, ki ga iščemo, ni zares povezan z reko spreminjajočih se okoliščin in niti se ni iz nje porodil.

Sprašujemo se po svoji identiteti in po svojem mestu v svetu.

To bi imenoval prvi sveti trenutek. V njem prepoznavam drugo rojstvo – a tokrat ne telesa, temveč duše. To je trenutek, ko duša začneja odpirati svoje krmežljave oči. Začnemo iskati sebe, tistega, ki se zdi tako daleč in hkrati blizu.

Odgovor na vprašanje "Kdo sem?" še ne more biti enoznačen in fiksen. V resnici se sprašujem o tem, kdo sem jaz v tem trenutku, v kakšnem odnosu sem z okoljem in kateri naj bodo moji naslednji koraki. Želim namreč živeti polno.

Razumevanje svoje vloge v prostoru in predvsem v času zahteva razumevanje svoje razvojne poti. Zahteva razumevanje smisla in namena človeka v širšem pogledu, razumevanje poti razvoja zavesti, kot jo uči tradicija.

Če odmislimo tiste razvojne faze, ki so že davno minile, in tako ostanemo v področju, ki si ga uspemo predstavljati, potem lahko rečemo, da je moral človek najprej izgraditi individualnost – preseči je moral eksistencialni kolektivism in pridobiti zavest o sebi, o bitju, ki je ločeno od ostalih oblik življenja. Čeprav to morda ni takoj očitno, to delo človeka še ni povsem dokončano.

Zato je prvenstveno ukvarjanje s seboj v tej fazi razumljivo. S tem lahko sprejmemo pojav egoizma.

Vendar se razvoj človeka tu ne zaključi, kar pomeni, da je egoizem prisoten le začasno. Ko se enkrat zaveš sebe, je treba pridobiti še zavest o lastni intimni povezanosti s širšim življenjem. Tako se v naslednji fazi naša zavest širi preko meja naše osebnosti in v nas se budi sposobnost doživljanja drugega na podoben način kot sebe samega. To se navzven kaže v povečani skrbi za celoto in v iskrenem prizadevanju za širše dobro. Tedaj dobesedno presežemo sebe – oziroma zavest infantilnega egoističnega jaza.

Ko uspemo prebiti veliko iluzijo ločenosti in uvidimo, da smo tvorni del širšega življenja, v njem začnemo iskati svoje naravno in dejavno mesto. Sposobni postanemo doživljati življenje

v njegovih mnogoterih izrazih in prepoznavamo njegov tok skozi minljive oblike.

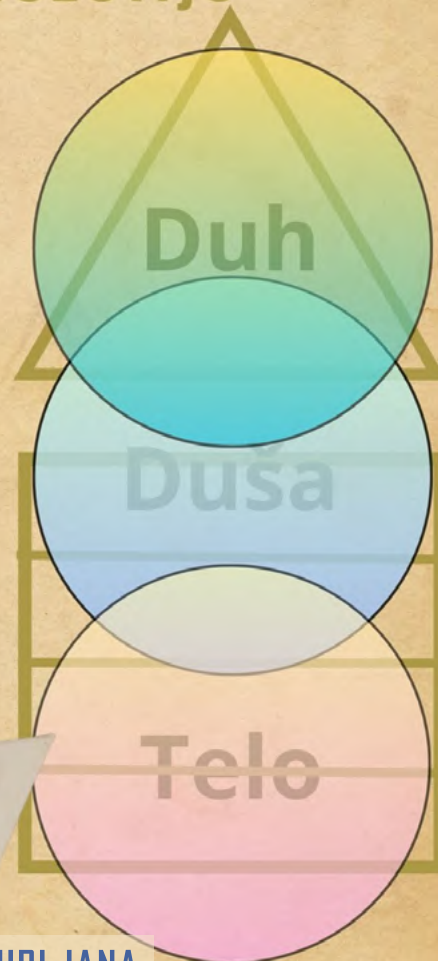
Tudi če si prav vsega še ne znamo razložiti, globoko v sebi prepoznavamo veličino v ljudeh, ki živijo z mislijo na druge in celo na še nerojene generacije. Dejanja srčnih ljudi so vidno koristna, vendar še mogočnejši so rezultati, ki jih njihove oči največkrat niti ne vidijo. S svojim zgledom namreč pomagajo drugim prebuditi sorodnega idealista v sebi. Tako njihov plamen dobrote prižge soroden stenj v drugih srcih in ogenj duše se kakor požar širi dalje in vse naše drobne plamene združi v en velik kres človečnosti.

Andrej Praček, *urednik*

VELIKA UČENJA VZHODA IN ZAHODA

Tečaj praktične filozofije

9 predavanj

WOLFOVA 8, LJUBLJANA

Začetek: 22. 11. ob 18:00

ODGOVORNOST

CARLOS ADELANTADO

Vprašali so me o odgovornosti in na misel mi je prišlo dolgo Odisejevo potovanje domov. Prepričan sem, da je eden od mnogih ključev, s katerimi lahko interpretiramo to Homerjevo pripoved, odgovornost.

Odisej je šel v vojno s Trojo iz potrebe po izpolnjevanju svojih dolžnosti. In ni bil sam. Z njim so pluli možje z njegovega malega otoka in skupaj z njim so se po desetih letih bojev odpravili nazaj v svojo deželo.

Homer nam pripoveduje o izjemnih dogodivščinah, ki so jih doživeli, nevarnostih, ki so jih premagali, ter o žalostih in radostih, ki so si jih delili. Skozi vse velike peripetije, ki so jih doletele, vedno izstopa velika odgovornost, ki jo Odisej čuti do svojih tovarišev.

V eni od epizod izvemo, da prosi, da ga privežejo na ladijski jambor, ker želi poslušati petje siren, ne da bi padel v skušnjava, da bi jim podlegel. To je ključni trenutek v Odiseji.

ODISEJ SE OKLEPA JAMBORA LADJE, OSI, KI ZDRUŽUJE NEBO IN ZEMLJO, IN S TEM NA NEK NAČIN RAZGLAŠA, DA JE PRIPRAVLJEN OSTATI NA SVOJEM MESTU NE GLEDE NA VSE LOČEVALNE SILE, KI JIH OGROŽAJO.

TO POMENI ZAVEZATI SE USODI SVOJIH SOPOTNIKOV IN SVOJI LASTNI.

Odisej se oklepa jambora ladje, osi, ki združuje nebo in zemljo, in s tem na nek način razglaša, da je pripravljen ostati na svojem mestu ne glede na vse ločevalne sile, ki jih ogrožajo. To pomeni zavezati se usodi svojih sopotnikov in svoji lastni.

Toda, da bi izpolnil odgovornost vodenja svojih ljudi domov, je prav tako bistvenega pomena, da lahko sliši tisto, česar drugi ne slišijo. Pesem siren prinaša znanje, ki živim ni dano, saj so morali vsi, ki so slišali ta zvok, to plačati s svojim življenjem. A ne Odisej. Zahvaljujoč svoji inteligenci si lahko prilasti "prepovedano" znanje, skrito ljudem, njegova zakladnica mogočne modrosti pa se količinsko in predvsem kakovostno veča.

Zdaj zmore in zna razločevati, ločiti resnično od neresničnega, pozna sile iluzije, ki ljudi odvrtaajo od njihove poti, saj jih je tudi premagal.

Sledi smeri, ki jo zaznamuje njegova usoda in prispe na Itako. A pride sam.

Sam?

V knjigi "Pot do zmage" Delie Steinberg avtorica uči, da se spremljevalci, ki junaka spremljajo na njegovem evolutivnem pohodu, sčasoma spremenijo v njegove vrline, v sile, ki bivajo v njem, in ki postanejo del njega samega.

VELIKA OSEBNA ODGOVORNOST VSAKEGA ČLOVEKA JE, DA SE POSKUŠA VRNITI DOMOV, K SVOJIM, IN DA SI PRIZADEVA RAZUMETI TE BESEDE V METAFIZIČNEM KLJUČU Z BREZČASNO ZAVESTJO.

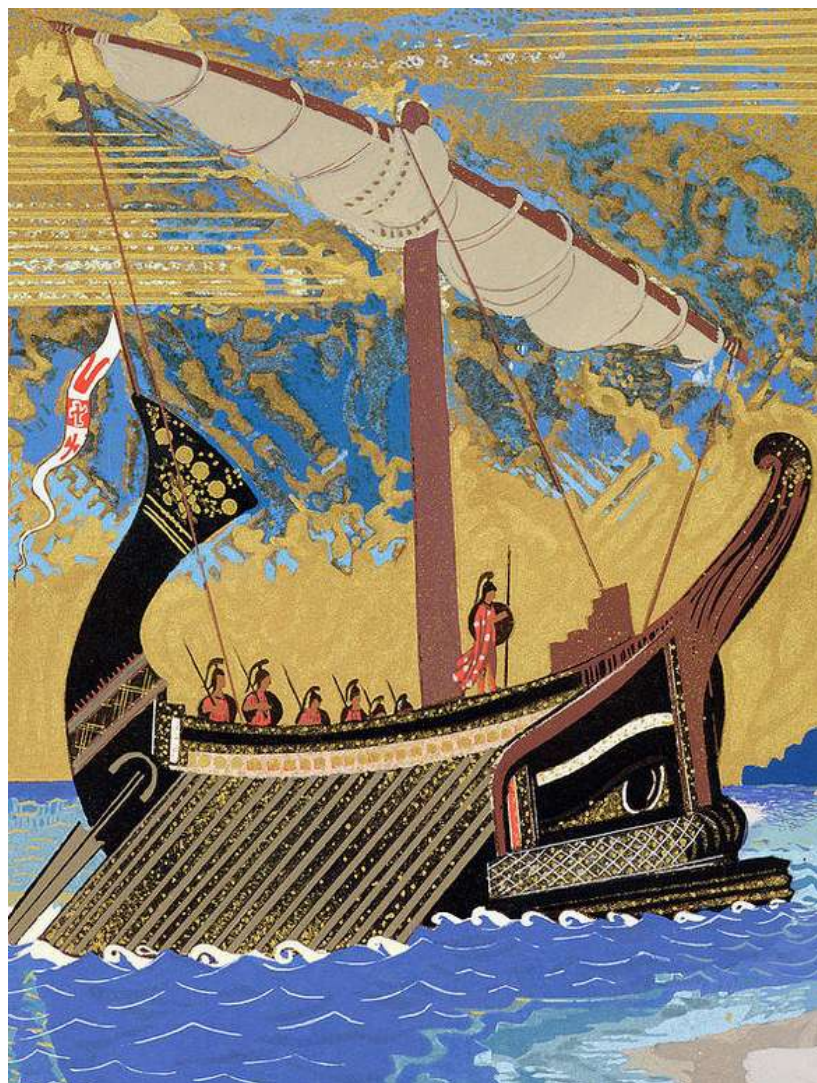
NAŠA KOLEKTIVNA ODGOVORNOST JE POMAGATI DRUG DRUGEMU NA DOLGI POTI SKOZI ŽIVLJENJE.

V tem celotnem procesu je nekaj zelo skrivnostnega. Ali je res, da so vsi ljudje, ki so in so bili del našega življenja v dobrih in slabih časih, del nas? Kakor koli že, vsi se jim moramo zahvaliti, da so nam prekrizali pot, saj brez njih nič ne bi bilo enako.

Velika osebna odgovornost vsakega človeka je, da se poskuša vrniti domov, k svojim, in da si prizadeva razumeti te besede v metafizičnem ključu z brezčasno zavestjo.

Naša kolektivna odgovornost je pomagati drug drugemu na dolgi poti skozi življenje, ne da bi se priklenili na ubogo sebičnost, in ne da bi bili gluhi za obupane pesmi tistih, ki so v stiski.

Odgovornost je stvar vseh.

EMPATIJA

~ DRAGOCENA ČLOVEŠKA LASTNOST

NIKŠA ĐEREK

Empatija je iskanje odmeva druge osebe v sebi.

Nelson Mandela

Empatija je proces neposrednega vživljanja v čustveno stanje, mišljenje in vedenje druge osebe. Beseda empatija izhaja iz starogrške besede *παθο*, kar v prevodu pomeni čutenje, vživljanje.

Gre za kompleksen pojav, ki ga lahko proučujemo iz različnih zornih kotov. V tem članku bomo empatijo preučili iz vidika filozofije, psihologije in religije ter videli, kako lahko vpliva na kakovost življenja posameznika in širše skupnosti.

S filozofskega vidika je empatija tesno povezana s konceptom intersubjektivnosti. Ta koncept se nanaša na idejo, da naše razumevanje sveta in drugih ljudi oblikujejo naši stiki z njimi. Pomanjkanje empatije, torej sposobnosti vživljanja v pojave in ljudi okoli nas, otežuje globlje povezovanje in razumevanje drugih, s tem pa tudi samega sebe.

Že filozofi, kot sta Platon in Aristotel, so v sposobnost "so-občutenja" razumeli kot vezivno tkivo družbe. Prav tako so razpravljali o *simpatiji* (ki je povezana z empatijo, vendar se manj osredotoča na čustva in daje večji poudarek na občutek skupne izkušnje) kot ključnem konceptu za harmonično delovanje vsake skupnosti.

Filozof Martin Buber je empatijo razumel kot osnovo vseh človeških odnosov. Verjel je, da empatija posameznikom omogoča, da se povežejo z drugimi na globoki, osebni ravni, in da je ta povezava tisto, kar na koncu osmisli naše življenje.

Po drugi strani je Kant verjel, da je empatija lahko koristno orodje za razumevanje perspektive drugih, vendar mora biti uravnotežena s predanostjo, racionalnim razmišljanjem in moralnimi načeli. Zagovarjal je, da bi morali uporabiti razum, da bi ugotovili, katera dejanja so etična, in nato uporabiti empatijo, da bi razumeli, kako lahko naša dejanja vplivajo na druge, saj je empatija omejena z našimi subjektivnimi izkušnjami, zaradi česar nas lahko včasih vodi do iracionalnih ali nemoralnih odločitev.

Danes psihologi razlikujejo med dvema stopnjama empatije: *kognitivno empatijo* (sposobnost razumeti perspektivo druge osebe) in *čustveno empatijo* (sposobnost občutiti čustva druge osebe).

Kognitivna empatija ali "plitka empatija" je najpogostejša definicija empatije. Gre za sposobnost, da se postavimo v "čevlje drugih ljudi", da "vidimo svet skozi njihove oči" in "beremo njihova čustva". Če empatijo razumemo tako, ta ni nič drugega kot ena od miselnih sposobnosti – podobno kot sposobnost, da si predstavljamo prihodnje scenarije ali rešujemo probleme na podlagi preteklih izkušenj.

Čustvena empatija ali "globoka empatija" pa je več kot le mentalna sposobnost, s katero si predstavljamo, kaj čutijo drugi ljudje. Je sposobnost, da dejansko občutimo, kaj doživljajo drugi.

Pri tem moramo omeniti, da je do izrazov "plitka" in "globoka" empatija treba pristopiti z nekaj zadržki. Sociopati in psihopati lahko popolnoma razumejo, kako se drugi počutijo, vendar jim je vseeno. Prav tako je lahko čustveno življenje plitvo, kratkotrajno, neuporabno in celo obremenjujoče za druge ljudi. Zato ena od opisanih sposobnosti ni boljša od druge, ampak se morata dopolnjevati, da bi razvili pravo empatijo.

Empatija je večšina, ki se je lahko naučimo in razvijamo skozi proces samospoznavanja. Da bi razumeli čustva drugih ljudi – zakaj je nekdo tak, kot je, zakaj se tako odziva ipd., – si moramo prizadevati bolje razumeti sebe. To ne pomeni sebičnega ukvarjanja s seboj, ampak znati v drugih prepoznati tisto, kar obstaja v nas samih.

Raziskave so pokazale, da so posamezniki z visoko stopnjo empatije sposobni bolje oblikovati in vzdrževati zdrave odnose, zaradi česar je manj verjetno, da bodo imeli težave z duševnim zdravjem, kot sta anksioznost in depresija.

DA BI BILA EMPATIJA KORISTNA – ZA NAS IN ZA DRUGE – MORA BITI UČINKOVITA. NAMEN EMPATIJE NI SAMO "RAZUMEVANJE IN ČUSTVOVANJE DO DRUGIH". SLUŽI NAM LAHKO KOT KOMPAS, KI KAŽE SMER NAŠIM DEJANJEM IN NAM POMAGA UGOTOVITI, KAJ LAHKO V DANEM TRENUTKU NAREDIMO ZA DRUGE.

Nerazvita empatija pa lahko vodi do številnih težav, saj so posamezniki, ki niso sposobni razumeti ali deliti čustev drugih, lahko prikrajšani pri vzpostavljanju in ohranjanju zdravih medčloveških odnosov. Zaradi tega so lahko takšne osebe bolj nagnjene k (samo)destruktivnemu, agresivnemu in deviantnemu vedenju.

Prav zaradi pomanjkanja empatije drugi ljudje postanejo objekti in sredstva za zadovoljevanje lastnih želja ter potreb. Zato mnoge verske tradicije sočutje, razumevanje in človeško ravnanje z drugimi razumejo kot način za doseganje moralne in duhovne rasti. Zlato pravilo, ki je prisotno v številnih verskih naukih, ljudi spodbuja, naj "ravnajo z drugimi tako, kot bi želeli, da se ravna z njimi".

V budizmu sta sočutje v trpljenju, pa tudi v veselju, dve od štirih "neizmernih" ali "božanskih bivališč" (*brahmaviharas*) in sta skupaj z dobrohotnostjo ter ravnodušnostjo ključni za doseganje razsvetljenja.

V hinduizmu obstaja koncept *daya*, ki pravi, da bi morali poskušati ublažiti trpljenje vseh ljudi, vključno s trpljenjem tujcev in sovražnikov, saj so vsi del našega obstoja. Podobno je v krščanstvu empatija povezana s krepostjo usmiljenja in zapovedjo "Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe".

EMPATIJA NAM LAHKO SLUŽI KOT KOMPAS, KI KAŽE SMER NAŠIM DEJANJEM. BISTVENO JE, DA DELUJEMO, IN NE LE, DA ČUTIMO.

V vsakdanjem življenju je empatija ključna sestavina kakovostnih odnosov in stikov. Empatične osebe so bolj pripravljene pomagati, deliti, sodelovati in se lažje prilagajajo novim življenjskim okoliščinam. Zato so pogosto srečnejše v osebnem in poklicnem življenju.

Da bi bila empatija koristna – za nas in za druge – mora biti učinkovita. Namen empatije ni samo "razumevanje in čustvovanje do drugih". Služi nam lahko kot kompas, ki kaže smer našim dejanjem in nam pomaga ugotoviti, kaj lahko v danem trenutku naredimo za druge. Bistveno je, da delujemo, nekaj naredimo, in ne le, da čutimo. Glede na situacijo ali osebo je to lahko nekaj tako preprostega, kot je aktivno

poslušanje drugega, objemanje, spodbujanje, proslavljanje uspeha ipd. Empatija nas mora spodbuditi k dejanjem, saj tako spreminjamo srečo ali nesrečo drugega v medsebojno povezovanje in ustvarjanje globokih ter smiselnih odnosov. Zato Robert Ebert pravi: "Verjamem, da je empatija bistvena lastnost civilizacije." 🙏

FRANCIS BACON: O MAŠČEVANJU

SIR FRANCIS BACON JE BIL DRŽAVNIK, ESEJIST, FILOZOF IN ZNANSTVENI NAVDUŠENEC IZ 16. STOLETJA. ZNANO JE, DA SE NJEGOVI ESEJI UKVARJAJO S ČLOVEŠKIMI ČUSTVI NA NAJBOLJ INTELEKTUALEN MOŽEN NAČIN. »O MAŠČEVANJU« JE EDEN OD NJегоVIH PRIZNANIH ESEJEV V DIDAKTIČNEM TONU, KI SE UKVARJA Z MAŠČEVANJEM, MORALO IN POVEZANIMI IDEJAMI.

Maščevanje je neka vrsta divje pravice. Bolj kot ljudje težimo k njemu, toliko bolj zatiramo zakon. Prva krivica samo krši zakon, medtem ko maščevanje zakon izničuje.

Tisti, ki se maščuje, se v resnici le izenači s svojim sovražnikom. Medtem pa tisti, ki se ne odzove na žalitev, postane boljši, kajti odpuščanje je kraljevsko dejanje. In Salomon pravi enako, kot sem prepričan tudi sam: "Slava pripada tistemu, ki se ne odzove na žalitev." Tisto, kar je minilo, je izginilo in je nepovratno. Pametni ljudje imajo dovolj dela s sedanjimi in prihodnjimi zadevami. Tisti, ki se ukvarjajo s preteklostjo, pa le zapravljajo čas. Ni človeka, ki bi počel zlo zaradi zla samega; to počne, da bi pridobil korist, zadovoljstvo, čast ali kaj podobnega. Zakaj bi se torej jezil na človeka, ker ima raje sebe kot mene? In če nekdo počne zlo samo zaradi svoje slabše narave, je to le zato, ker je podoben trnju ali grmičevju, ki zbode ali opraska, ker ne more drugače.

Najbolj sprejemljiva oblika maščevanja je maščevanje za krivice, za katere ni zakona, ki bi jih popravil; vendar se je treba paziti, da je maščevanje takšno, da z njim ne kaznujemo obstoječega zakona; sicer je sovražnik še vedno v prednosti, in tedaj sta dva proti enemu. Ko se nekateri maščujejo, želijo, da druga stran ve, od kod prihaja maščevanje. To je bolj plemenito, saj zadovoljstvo ne izvira toliko iz povzročanja bolečine, kot iz tega, da v nasprotniku vzbudi obžalovanje. A vendar je maščevanje podlih in premetenih zahrbtnožev kot puščica, ki leti v temi.

Cosimo Medičejski (1), vojvoda firenški, je podal ostro izjavo o nezvestih in malomarnih prijateljih. Menil je, da so njihova dejanja neodpustljiva, zato je pravil: "Brali boste, da nam je naročeno, da odpuščamo svojim sovražnikom. Toda nikjer ne boste prebrali, da nam je naročeno, da odpuščamo svojim prijateljem." Vendar je duh Joba bolj pravično usmerjen: "Dobro smo prejeli od Boga, zakaj ne bi sprejeli tudi zla?" To se lahko na določen način nanaša tudi na naše prijatelje. Gotovo pa drži naslednje: tisti, ki kuje maščevanje, koplje po lastni rani, ki bi se sicer zacelila in zarasla. Javna maščevanja (2) večinoma prinašajo srečen izid, kot je maščevanje za Cezarjevo (3) smrt, za smrt Pertinaksa (4), za smrt Henrika III., kralja Francije, in za mnoge druge. Toda to ne velja za zasebna maščevanja. Nasprotno, maščevalni ljudje živijo življenja čarovnic, ki dočakajo konec, obarvan z enakim zlom, kot ga nosijo v sebi. 🗡️

1 Cosimo de' Medici (1389. - 1464.)

2 Javna maščevanja tukaj pomenijo kazni, ki jih izrekajo državne oblasti in so predpisane v zakonih.

3 Julij Cezar (100. - 44. pr. n. št.) je bil rimski diktator, ki je bil ubit v Senatu, Marko Antonij pa je kaznoval odgovorne za njegovo smrt.

4 Publij Helvij Pertinaks (126. - 193.) je bil ubit tri mesece po prevzemu oblasti kot rimski cesar; njegove atentatorje so našli in usmrtili.

POTAPLJAČ

JORGE ANGEL LIVRAGA

Na zadnjem potovanju v Anglijo sem imel srečo, da sem lahko obiskal staro Winchestersko katedralo.

Tisočletno romarsko in versko središče, eno od magičnih središč planeta, kraj, kjer je v 11. stoletju zrasla sedanja gotška katedrala na normanskih temeljih, ki so še vedno vidni na stičišču ladij. Na tem mestu so bila svetišča, ki so se porušila v zelo oddaljeni preteklosti, še celo pred starimi Rimljani.

Izjemna značilnost tega velikega dela je, da pod njim teče reka Avon, zaradi katere je katedrala kakor nekakšna kamnita ladja nad rečnimi tokovi z vsem simboličnim in ezoteričnim pomenom, ki iz tega izhaja. Z druge strani je kot mistični most, ki nad mrzlimi podzemnimi vodami združuje oba bregova.

V njenem podzemnem delu še vedno tečejo trije izviri, njena posebna gradbena zasnova pa omogoča čudovito akustiko po celotni ladji, kakor lahko slišimo ob igranju njenih znamenitih orgel in celo ob zanimivem običaju, da zvonovi popoldan neprekinjeno zvonijo več kot eno uro. Ker so zvonovi narejeni tako, da odzvanjajo v arpeggiu, se zdijo kot roke angelov, ki igrajo na ogromne harfe nad visokimi oboki. Učinek je težko prenosljiv – nekdo, ki tega ni doživel, si ga skoraj ne more predstavljati.

Toda moj članek se ne nanaša na samo katedralo, temveč na skromnega človeka Williama Walkerja, poklicnega potapljača, rojenega leta 1864.

Vode so skoraj tisoč let izpodjedale temelje katedrale in na začetku 20. stoletja se je zdela obsojena na propad. V zidovih so se namreč pojavile velike razpoke in vsa čudovita gotika se je pogrezala skupaj s temelji. Zaradi tedanjih pomanjkljivih tehničnih sredstev in razporeditve pogreznjenih zidov katedrale ni bilo mogoče podpreti z dodatnim materialom. Inženirji so se znašli pred navidez nerešljivo težavo. Tedaj se je pojavila Williamova junaška osebnost. Ponudil se je, da bi se spustil skozi majhno odprtino in z rokami prenesel eno za drugo vreče cementa, da bi z njim podprli potopljene dele. Toda podviga zaradi količine materiala, ki je bil po izračunih inženirjev potreben za podprtje ogromne zgradbe, ni bilo mogoče izvesti le z golimi rokami – toliko manj, če bi se ga lotil en sam človek. Toda potapljač se ni prestrašil in potopil se je v ledeno vodo v težkem skafandru, v katerega so pomočniki ročno dovajali zrak vse do podzemnih delov katedrale.

Teče leto 1906. Potapljač se dan za dnem, brez počitka, spušča in vzpenja po lestvi z vrečami, bloki in tramovi v rokah. Ne meri količine svojega dela, temveč se mu povsem preda in se pri tem ne ozira na zdravje niti na plačilo. Njegovo delo je pravo delo ljubezni. Vendar vsi dvomijo, da bo lahko opravil več kot samo majhen del naloge ... ker človek ne more zdržati, če dela vsak dan v takih pogojih. Toda potapljač ni več človeško bitje, temveč samo utelešenje volje in stanovitnosti.

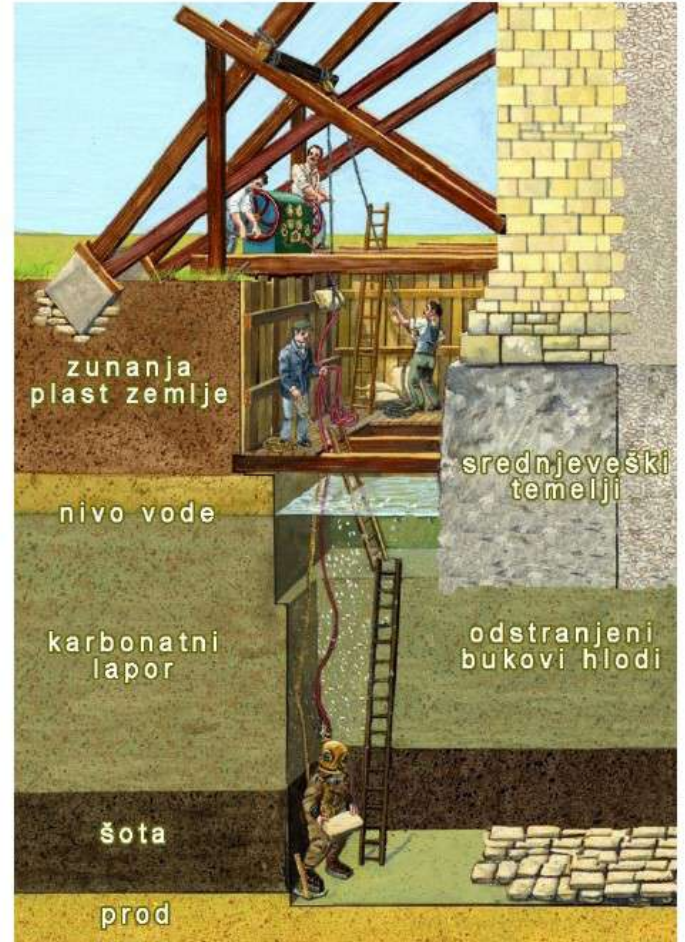
Nalogo je opravljal vse do leta 1912 in medtem po izračunih prenesel 25.800 vreč cementa, 114.900 betonskih blokov in 900.000 opek. Njegove roke so v šestih letih prenesle več kot 500 ton materiala.

V katedrali je bil postavljen bronast kip z iztegnjenimi rokami – edinim orodjem v tem titanskem podvigu. Danes lahko na spominski plošči preberemo: "Winchesterska katedrala, zgrajena v Slavo Božjo; 1087–1903. Rešena pred nevarnostjo po Milosti Božji; 1905–1912".

Sledimo primeru Williama Walkerja, ki je delal in zapustil življenje v skromnem, vendar transcendentnem naporu, da bi lahko drugi še naprej molili pod čudovitimi rebrastimi oboki in poslušali zbor zvonov. Spuščal se je v ledene prepade, da bi lahko tisti, ki jih ni niti poznal, uživali v tolikšni lepoti.

Stoletja je mistični dragulj ponujal zavetje tisočim in tisočim verujočim v Boga. Naš sedanji svet se ruši pri temeljih kot stara katedrala, temeljih, v katere butajo valovi Vodnarjeve dobe. Prebudimo v sebi klic potapljača; potopimo se v ledene valove z rokami, polnimi trdnih skal svojih dejanj, in tam, v temi, jih sestavimo skupaj, da bi tako podprli svet. Molimo z rokami, z vsakdanjimi deli. In prišli bodo drugi, da bi uživali v lepotah sveta, ki se bo pozibal v ritmu zvonov. 🕊

DHAMMAPADA

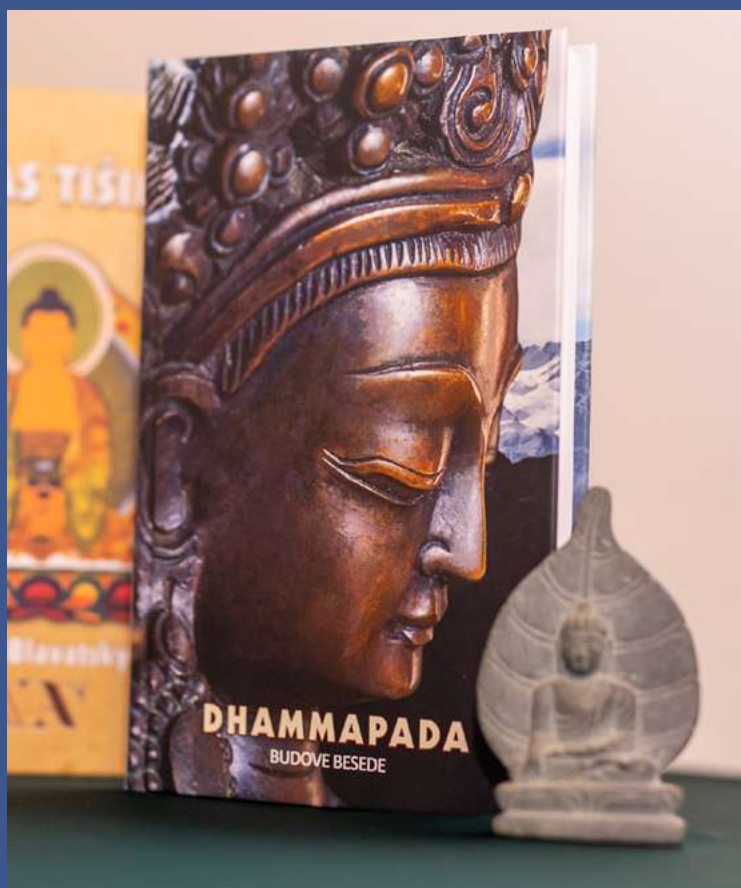
BUDOVE BESEDE

DHAMMAPADA JE ZBIRKA IZREKOV IN NASVETOV ZA VSAKDANJE ŽIVLJENJE, KI SO NA DALJNEM VZHODU STOLETJA NAVDIHOVALI TAKO KRALJE KOT PUŠČAVNIKE, TAKO MOŠKE KOT TUDI ŽENSKES, KAJTI, KOT PRAVIJO BUDISTI, PRAVILA POTI POPOLNOSTI SO ENAKA ZA VSE.

BUDA JE S SVOJIM ŽIVLJENJEM ZA BUDISTE PREDSTAVLJAL ETIČNI ŽIVLJENJSKI ZGLED. ODREKEL SE JE PRESTOLU IN BOGASTVU, DA BI SE POSVETIL ISKANJU ODGOVOROV NA VPRAŠANJE – KAJ JE VZROK ČLOVEŠKEGA TRPLJENJA IN KAKO GA ODPRAVITI? ŽIVLJENJE JE POT, KI ČLOVEKA VODI SKOZI RAZLIČNE OKOLIŠČINE IN MOŽNE STRANPOTI, TODA KONČNI IZID JE ODVIŠEN OD NJEGOVE VOLJE, PRIZADEVANJA IN IZBIRE, ZATO BUDA PRAVI: “NITI DEMONI GA NE MOREJO ZLOMITI NITI BOGOVI GA NE MOREJO VZDIGNITI, SAJ STA KRIVDA ALI SODELOVANJE ODVISNA ZGOLJ OD SAMEGA ČLOVEKA.”

*Kot lahko iz mnogih cvetov
naredimo obilo cvetličnih vencev,
tako naj človek, ki se rodi v ta svet,
naredi obilo dobrih dejanj.*

*Vonj cvetja se ne širi proti vetru,
niti vonj sandalovine, baldrijana in jasmina ne;
sladek vonj vrline pa se širi tudi proti vetru –
vrlina plemenitega človeka se razširi na vse
strani.*

*Sandalovina, baldrijan, lotos, jasmin –
nad vsemi temi dišavami
najplemenitejša je –
dišava vrline.*

"ACTA, NON VERBA."

"DEJANJA, NE BESEDE."

LATINSKI IZREK

www.akropola.org